Tíz év az erőforrás-alapú KKV versenyképesség nyomában: a Kisvállalati Versenyképességi Indexen alapuló kutatások áttekintése

Absztrakt

A Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar kutatói a 2000-es évek eleje óta egyre jelentősebb hazai és nemzetközi láthatóság mellett folytatnak vállalkozástani kutatásokat. Az iskola elismert oktatóinak vezetésével több kutatási irány is prosperálni kezdett, melyek közül az egyik a Szerb László vezette Kis- és Középvállalati Versenyképesség Kutatóközpontban (KKVVKK) zajló erőforrás-alapú mikro-, kis- és középvállalati versenyképesség-kutatás, melyben számos helyi (pl. Regionális Innováció- és Vállalkozáskutató Központ), hazai társegyetemi és nemzetközi (pl. Global Competitiveness Project) együttműködő is részt vesz. Ennek a tanulmánynak a célja a kutatási irány tágabb szakirodalmi környezetének bemutatása, a Kis- és Középvállalati Versenyképesség Kutatóközpont és a Global Competitiveness Project 2014-2024 közötti időszakában megjelent, a Kisvállalati Versenyképességi Indexen alapuló szakcikkek szakmai elemzése, az első 10 év munkásságának szakirodalom-alapú áttekintése, kritikai értékelése, valamint a jövőbeli kutatási irányok lehetőségeinek feltérképezése.

Kulcsszavak: mikro-, kis- és középvállalatok, erőforrás-alapú elmélet, vállalati versenyképesség, Kis- és Középvállalati Versenyképesség Kutatóközpont, Global Competitiveness Project, szakcikk-elemzés

Abstract

Since the early 2000s, the Faculty of Business and Economics at the University of Pécs has gained increasing national and international recognition for its research in the field of entrepreneurship. Multiple research streams have flourished, notably the resource- and capability-based studies on micro, small, and medium-sized enterprise (MSME) competitiveness conducted by the Small and Medium-Sized Enterprise Competitiveness Research Centre. This research has been carried out in collaboration with local partners (e.g., Regional Innovation and Entrepreneurship Research Centre), national university networks and research centres (e.g., Entrepreneurship Research and Analysis Network), and international consortia (e.g., Global Competitiveness Project). This paper aims to contextualize the broader scholarly landscape of this research trajectory, providing an analysis of the articles published

by the Small and Medium-Sized Enterprise Competitiveness Research Centre and the Global Competitiveness Project between 2014 and 2024. Additionally, it offers a literature-based historical overview and critical evaluation, while also identifying potential future research directions.

Keywords: micro, small, and medium-sized enterprises, resource-based view (RBV) theory, firm competitiveness, Small and Medium-Sized Enterprise Competitiveness Research Centre, Global Competitiveness Project, analysis of academic articles

JEL kód(ok): L25, L26

FÜGGELÉK

1. függelék: A KKVVKK/GCP által 2014 és 2024 között publikált 54 db tudományos közlemény elemzésének egységes szempontrendszerű szakirodalmi összefoglaló táblázata

Sorsz.	Hivatkozás	Év	Nyelv, Típus, Kategória	Minta	Cél	Fő eredmények
1	Márkus (2014)	2014	magyar, folyóirat cikk, C	644 magyar KKV, kétmintás t-próbák	a beszámolóadatok és a versenyképesség index összekapcsolása	a versenyképesség alsó és felső quartilis között szignifikáns különbség van a forgóeszközök (befektetett eszközök) aránya, a követelések aránya és a likviditás esetén; vagyonszerkezeti mintázatok iparági különbségei eszköz oldalon felfedezhetők, forrás oldalon nem; nem egyértelmű, hogy az egyéni és az iparági hatások szétválaszthatók-e vagy sem
2	Szerb, Csapi, et al. (2014)	2014	magyar, folyóirat cikk, C	első publikáció, 799 magyar KKV, kompozitindex-készítési módszertan, leíró statisztikai jellemzés, korreláció- és klaszterelemzés	a 10 pilléres Kisvállalati Versenyképességi Index (KVI) irodalmi megalapozása, formalizálása és primer empirikus eredményeinek ismertetése	KVI bemutatása és validálása; a pénzügyi pillér mellőzésének indoklása; alapvető statisztikai tulajdonságok bemutatása
3	Rideg (2014a)	2014	magyar, folyóirat cikk, D	103 dél-dunántúli KKV, leíró statisztikai jellemzés, klaszterelemzés	versenyképesség energetikai összefüggéseinek vizsgálata	a minta KKV-inak 26%-a gazdaságilag (ténylegesen is) energiatudatos, 74%-a (főleg a tercier szektorban) csak elméletileg
4	Rideg (2014b)	2014	magyar, folyóirat cikk, C	103 dél-dunántúli KKV, az energiatudatossági mutató képzése, leíró statisztikai jellemzés, korrelációelemzés	az energiatudatossági mutatót figyelembe lehet-e venni 11. pillérként a Kisvállalati Versenyképességi Indexben (KVI)?	az energiatudatossági mutató a KVI-vel gyenge-közepes mértékben korrelál és statisztikai szempontból független a 10 pillértől
5	Szerb, Márkus, et al. (2014)	2014	magyar, folyóirat cikk, B	799 magyar KKV, klaszterelemzés	KKV erőforrások és képességek, valamint a nemzetköziesedés közötti összefüggések elemzése	elméletnek megfelelő: a nemzetközileg legaktívabb KKV-k klasztere bizonyult a legversenyképesebbnek is; elméletnek ellentmond: számos alacsony versenyképességű cég is folytat exporttevékenységet

6	Lafuente és Szerb (2015)	2015	angol, folyóirat cikk, nem listázott	első nemzetközi publikáció, 436 magyar KKV, DEA	RBV konfigurációelemzés	validálja a versenyképesség multidimenzionális megközelítését, kompetenciafejlesztési utakat azonosít

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
				burkológörbe-elemzés, klaszterelemzés		
7	Szerb et al. (2015)	2015	magyar, folyóirat cikk, B	799 magyar KKV, klaszterelemzés	KKV erőforrások és képességek, valamint a nemzetköziesedés közötti összefüggések elemzése Szerb et al., 2014b nyomán	elméletnek megfelelő: a nemzetközileg legaktívabb KKV-k klasztere bizonyult a legversenyképesebbnek is; elméletnek ellentmond: számos alacsony versenyképességű cég is folytat exporttevékenységet
8	Szerb (2015)	2015	magyar, folyóirat cikk, nem listázott	799 magyar KKV, klaszterelemzés	KVI bemutatása és kontextusba helyezése a hazai (pl. BCE) és nemzetközi (pl. Globális Versenyképességi Index) versenyképesség kutatások tükrében	a magyar KKV szektorban különösen nagy problémát jelentenek az innováció hiányosságai, a nyelvtudás hiánya és az infokommunikációs technológiák alkalmazásának elégtelenségei
9	Szerb et al. (2016)	2016	magyar, műhelytanulmány	809 magyar KKV, leíró statisztikai jellemzés, korreláció- és klaszterelemzés, kereszttáblák elemzése, esettanulmányos feldolgozás	Szerb et al., 2014a kiterjesztése; az alkalmazhatóság demonstrálása az országos, a területi és a vállalati versenyképesség mérésében, értékelésében és fejlesztésében	KKV szektor vállalatainak homogenitására és heterogenitására utaló empirikus bizonyítékok egyaránt jelen vannak; a fejletlenebb régiók vállalatainak versenyképesség indexe magasabb
10	Szerb és Hornyák (2016)	2016	magyar, könyvfejezet	809 magyar KKV, leíró statisztikai jellemzés, regresszióelemzés	a magyar kisvállalatok versenyképességének vizsgálata regionális összehasonlításban	ellentétben a vártakkal, a fejletlenebb régiók átlagos KVI pontjai magasabbak lettek a fejlett régiókhoz képest; a nagyobb méretű települések KKV-inak KVI pontjai elmaradtak a kisebb településen tevékenykedőkétől; a növekedés esetén területi hatásokat nem sikerült kimutatni; ebben a tanulmányban jelent meg elsőként a KVI 10 pillérének négyes bontású metastruktúrája (a) piaci orientáció, b) gyártás, c) döntéshozatal, végrehajtás és stratégia, d) marketing és online jelenlét), melyet később más KKVVKK/GCP tanulmányok is átvettek

11	Rideg (2017)	2017	angol, konferenciakötet cikk (magyarországi megjelenésű)	768 magyar KKV, ANOVA	három versenyképesség kategória (alacsony, közepes, magas) és három konfiguráció (szűk keresztmetszet fókuszú, harmonizált, magkompetencia fókuszú) kapcsolatát elemzi	a kompetenciakonfigurációk nem konkurálnak, hanem egymásra épülő kompetenciafejlesztési utat jelölnek ki
12	Rideg (2018)	2018	magyar, doktori értekezés	768 magyar KKV, kompozitindex-készítési módszertan és sokrétű empirikus elemzés	a versenyképesség, a vállalati kompetenciák és a pénzügyi teljesítmény összefüggéseinek elemzése	új KKV pénzügyi teljesítményt mérő mutató (kombinált pénzügyi teljesítmény) irodalmi megalapozása és kvantifikálása; a versenyképesség és a pénzügyi teljesítmény között nincs/gyenge a lineáris korreláció

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
						(együttható értéke +0,2), de jól azonosítható a minta kb. 25%-a, melyet leválasztva a kapcsolat (lin. korr. együttható) +0,7-ig emelkedik
13	Rideg (2019a)	2019	magyar, folyóirat cikk, C	768 magyar KKV, kompozitindex-készítési módszertan, leíró statisztikai jellemzés	Rideg, 2017a keretében kidolgozott kombinált pénzügyi teljesítmény (KPT) publikálása	a KKV pénzügyi teljesítmény területén a KPT alkalmazhatóságának bizonyítása a szakirodalmak és a nyers pénzügyi-számviteli adatok tükrében
14	Hornyák (2019)	2019	magyar, doktori értekezés	663 magyar KKV, kompozitindex-készítési módszertan és sokrétű empirikus elemzés	új típusú (internetes, big data alapú) adatforrásokból térinformatikai, adat- és szövegbányászati eljárásokkal előállítható új típusú indikátorok alkalmazhatósága az egyéni versenyképesség kiterjesztése, az intézményi versenyképességgel történő kombinálása érdekében (a kompetencia- és intézményi versenyképességi indexére (KIVI) megalkotása)	KIVI formalizálása, mely kombinálja az egyéni (főként belső) vállalati tényezőket a külső (intézményi) tényezőkkel
15	Alonso-Ubieta és Leiva (2019)	2019	angol, folyóirat cikk, Q3	115 costa-rica-i KKV, DEA burkológörbe-elemzés	a versenyképesség és a versenyképesség hatékonysági elemzése a costa-rica-i KKV szektorban	gyártó- és szolgáltatási szektor vállalatai a legversenyképesebbek, a hatékonysági szintet a termékinnováció és az üzleti hálózatok magyaráznak

16	Szerb, Rideg, et al. (2019b)	2019	magyar, kutatási jelentés	633 magyar KKV, sokrétű empirikus elemzés	a KVI irodalmi környezetének, magyar mintájának, módszertanának és változóinak részletes bemutatása	a kutatási jelentés fontos igazodási pontot jelent, mert sztenderd minőségben kommunikálja a pécsi erőforrás- és képességalapú KKV versenyképesség-kutatás (KKVVKK/GCP) legfontosabb elméleti-módszertani jellemzőit
17	Moreno-Gómez és Lafuente (2019)	2019	angol, folyóirat cikk, Q2	77 kolumbiai családi vállalat, klaszterelemzés, diszkriminancia-elemzés	családi vállalati versenyképesség és ROA közötti kapcsolat elemzése	azonosított versenyelőnyök: termékinnováció, hálózatosodás; versenyhátrányok: technológia, online jelenlét; egyes klaszterek (konfigurációk) teljesítményszintje eltérő
18	Lafuente, Szerb, et al. (2020)	2020	angol, folyóirat cikk, Q1	első Q1 publikáció, 625 magyar KKV, regresszióelemzés	KKV kompetenciakonfigurációk elemzése	az alacsony versenyképességű KKV-knak a szűk keresztmetszeti fókuszú fejlesztési stratégia a kedvezőbb, a magas versenyképességűeknek pedig a magkompetencia fókuszú
19	Balogh et al. (2020)	2020	magyar, folyóirat cikk, A	1069 magyar KKV, bináris logisztikus regresszióelemzés	magyar KKV erőforrások és képességek, valamint a javadalmazási rendszerek alkalmazása közötti összefüggések	a szofisztikált javadalmazási rendszerek alkalmazása a menedzsmentmegoldásokkal, a marketingeszközökkel (kivéve értékesítési csatornák szofisztikáltsága), az

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
					elemzése; az emberierőforrás-ciklus KKV alkalmazása	emberi erőforrásokkal és a külső támogatás mértékével függ össze pozitívan
20	Lafuente, Leiva, et al. (2020)	2020	angol, folyóirat cikk, Q1	103 nemzetközi tudásintenzív szolgáltató KKV (4 ország), DEA burkológörbe-elemzés	a versenyképesség pilléreinek konfigurációja hogyan hat a hatékonyságra, és ezt a kapcsolatot hogyan moderálja a vállalat mérete	a hatékonyság-elemzést a versenyző kompetenciák konfigurációja lényegesen befolyásolja; az 1-2 kiemelkedő teljesítményű kompetenciával rendelkező KKV számára előnyös a kimagasló területeinek továbbfejlesztése; a kiemelkedő kompetenciával nem rendelkező KKV-k számára a szűk keresztmetszetek felszámolása az előnyös
21	Bayon és Aguilera (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	62 mexikói KKV, klaszterelemzés	az erőforrások és képességek stratégiai jelentőségének vizsgálata a KKV menedzsment kontextusában	az erőforrások és képességek stratégiai jelentőségéről alkotott vezetői észlelések befolyásolhatják a vállalati szintű versenyképességet: az erőforrásoknak és képességeknek nagy jelentőséget tulajdonító vezetők cégei versenyképesebbek

22	Moreno-Gómez et al. (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	57 kolumbiai KKV, bináris választás módszere	folyamatinnováció és exporthajlandóság összefüggése a tudásintenzív üzleti szolgáltató KKV-k körében	a tudásintenzív üzleti szolgáltató KKV-k elősegítik az exporthajlandóság és a folyamatinnováció közötti kapcsolatot, hatékonyan növelik az exporthajlandóságot
23	Márkus és Rideg (2021b)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	639 magyar KKV, regresszióelemzések	a „múltra" irányuló cash flow (osztalék és adósságszolgálat) és „jövőre" irányuló cash flow (CAPEX és innováció) szétválasztása és versenyképesség összefüggéseik elemzése	a „jövőre" irányuló cash flow-k sokkal erősebb hatást gyakorolnak a versenyképességre, mint a „múltra" irányulók; az adósságszolgálat és a versenyképesség között nincs összefüggés, az osztalékok, a CAPEX és az innováció erőfeszítései szignifikáns pozitív kapcsolatban állnak a versenyképességgel
24	Balogh et al. (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	784 nemzetközi KKV (8 ország), bináris logisztikus regresszióelemzés	nemzetközi KKV erőforrások és képességek, valamint a javadalmazási rendszerek alkalmazása közötti összefüggések elemzése; az emberierőforrás-ciklus KKV alkalmazása	a szofisztikált javadalmazási rendszerek alkalmazásának esélye magasabb ha magasabb az alkalmazotti tacit tudás, nagyobb az alkalmazotti formális-informális kapcsolati háló, magasabb a tudás vállalaton belüli megjelenése
25	Lafuente és Vaillant (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q1	1146 nemzetközi KKV (8 ország), többszintű regressziós modell, nem-parametrikus (BoD) módszer	optimális versenyképességi konfigurációk közötti különbségek azonosítása a nemzetgazdaságokban, az egyedi vagy uniformizált konfigurációk az optimálisak?	nemzetgazdasági és vállalati sajátosságok egyaránt okoznak hatékonyságkülönbségeket; a hatékonyság emelésének kulcstényezője a hatékony cégek esetén a technológia, a nem-hatékonyak esetén a piaci hajtóerők
26	Lafuente et al. (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q1	348 nemzetközi KKV a gyártó és a tudásintenzív szolgáltató szektorokból (4 ország), nem-parametrikus (BoD) módszer	a nemzeti vállalkozói ökoszisztéma és a vállalatversenyképesség közötti kapcsolat elemzése	fejlettebb nemzeti ökoszisztéma segíti a vállalatokat az egyéni erőforrások és képességek kihasználásában, a legfontosabb pillérnek a humán tőke bizonyult

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
27	Horváth és Lafuente (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	115 spanyol gyártó, építőipari, kiskereskedő és tudásintenzív szolgáltató KKV, DEA burkológörbe-elemzés	hogyan befolyásolja a versenyképesség pillérek konfigurációja a vállalatok versenyképesség-hatékonyságát	gyártó és építőipari KKV-k esetén a humán tőke és a stratégia pillér fejlesztése a legfontosabb, a kiskereskedő és tudásintenzív szolgáltató KKV-k esetén pedig az innováció

28	Alonso-Ubieta et al. (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	231 costa-rica-i KKV, DEA burkológörbe-elemzés	a versenyképesség és a versenyképesség hatékonysági elemzése a costa-rica-i KKV szektorban	a versenyképes és hatékony KKV-k erőforrásai és képességei homogénebbek; pozitív korreláció kimutatható: az innováció a versenyképességi hatékonyság között, a piaci tapasztalat (vállalkozás kora) és az innováció között, valamint az innováció és a vállalkozás mérete (alkalmazottak száma) között
29	Lányi et al. (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	958 nemzetközi KKV (8 ország), indexkészítési módszertan, ANOVA	weboldalak technológiai érettségi szintjének automatizált adatgyűjtési módszeren alapuló kvantifikálása (WebIndex); WebIndex és a versenyképesség összefüggéseinek vizsgálata	weboldal (megléte és minősége) pozitívan kapcsolódik KKV versenyképességhez; a KKV versenyképességben a WebIndex inkább marketing kapcsolódású és nem informatikai
30	Dvouletý és Blažková (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	132 cseh KKV, többváltozós regresszióelemzés	a cseh KKV-k versenyképességének elemzése	vállalatméret és KKV versenyképesség pozitívan összefügg; kimutatták továbbá a regionális elhelyezkedés fontos szerepét és az agrárszektor vállalatainak versenyképtelenségét
31	Lukovszki et al. (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	784 nemzetközi KKV (8 ország), bináris logisztikus regresszióelemzés	az új/továbbfejlesztett termék/szolgáltatás árbevételen belüli arányának összefüggései a KKV erőforrásokkal és képességekkel	az új/továbbfejlesztett termékek/szolgáltatások árbevételen belüli magasabb aránya főként a menedzsment és K+F+I kapcsolódású, kisebb mértékben pedig a marketing kapcsolódású erőforrások és képességek magasabb teljesítményével függ össze
32	Márkus és Rideg (2021a)	2021	magyar, folyóirat cikk, A	1005 magyar KKV, regresszióelemzések	a KKV-k hogyan használják fel megtermelt profitjaikat és ezek hogyan függnek össze a versenyképességgel?	mind a jövőbe, mind a múltba irányuló pénzáramlások meghatározók a versenyképesség kialakításában; elsősorban az innovációnak és az osztalékfizetési képességnek van szignifikáns hatása; az állóeszközberuházás hatása ellentmondásos
33	Szerb, Rideg, Hornyák,	2021	magyar, kutatási jelentés	1283 magyar KKV, leíró statisztikák, esettanulmányos feldolgozás	Hornyák, 2019 nyomán a KIVI irodalmi környezetének, magyar mintájának, módszertanának és változóinak részletes bemutatása	a kutatási jelentés fontos igazodási pontot jelent, mert sztenderd minőségben kommunikálja a pécsi intézményi változókkal kiegészített erőforrás- és képességalapú KKV versenyképesség-kutatás

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**

	Schmuck, et al. (2021)					(KKVVKK/GCP) legfontosabb jellemzőit a városrégiós versenyképesség kutatása területén
34	Szerb, Rideg, Hornyák, Márkus, Kruzslicz, et al. (2021)	2021	magyar, könyvfejezet	633 magyar KKV, leíró statisztikai jellemzés	Szerb et al. 2014, 2019 nyomán a KVI elhelyezése a "regionális innováció, vállalkozás és gazdasági növekedés" szakirodalmi közegében: a KVI szakirodalmi környezete és kvantifikálása	KVI szakirodalmi és módszertani sajátosságainak (beleértve módszerkorlátok) részletes ismertetése
35	Szerb, Rideg, Hornyák, Márkus és Kruzslicz (2021)	2021	magyar, könyvfejezet	633 magyar KKV, klaszterelemzés	Szerb et al. 2014, 2019 nyomán a KVI elhelyezése a "regionális innováció, vállalkozás és gazdasági növekedés" szakirodalmi közegében: a KVI primer empirikus eredményei	az "egy méret mindenkinek jó" felfogás helyett a vállalatok egyéni erősségeit, gyengeségeit figyelembe vevő, egyénre vagy homogén csoportokra szabott, célzott támogató politika a célravezető; leginkább ott várható eredmény, ahol a versenyképesség tényezői közül csak néhány hiányzik, vagy keveset kell tovább erősíteni
36	Lafuente és Szerb (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	vendégszerkesztői előszó	az erőforrás- és képességteljesítményalapú versenyképesség megértése	Competitiveness Review 2021-es különszámban megjelenő szakcikkek rendszerezése és beágyazása az erőforrás- és képességteljesítmény-alapú vállalat-/KKV versenyképesség tágabb szakirodalmi közegébe
37	De Montreuil Carmona és Gomes (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q2	55 brazil KKV, leíró statisztikai jellemzés, korrelációelemzés, megerősítő faktoranalízis, klaszterelemzés	GCP módszertan validálása brazil kontextusban, brazil KKV heterogenitás kimutatása	GCP módszertan robosztusnak és hasznosnak bizonyul, brazil KKV heterogenitás kimutatott a tudásintenzív üzleti szolgáltatások ágazatában
38	Lafuente és Vaillant (2021)	2021	angol, folyóirat cikk, Q1	948 nemzetközi KKV (7 ország), nem-parametrikus (BoD) módszer	érdemes-e zöld beruházás stratégiákat alkalmazni az összetett szolgáltatásosítási (servitization) stratégiái úton?	a szolgáltatásosítás és a zöld beruházásokra egyaránt törekvő KKV-k versenyképesség-hatékonysága magasabb
39	Rideg, Lukovszki, et al. (2022)	2022	magyar, folyóirat cikk, A	1051 magyar KKV, bináris logisztikus regresszióelemzés	családi és nem-családi KKV-k erőforrás- és képességkülönbségek azonosítása	magyar családi KKV-kat a magasabb cégkor, a lokális piaci működés, az alacsonyabb szinten formalizált adminisztratív és döntéshozatali folyamatok és a szorosabb gazdasági együttműködések jellemzik

40	Rideg, Sipos, et al. (2022)	2022	magyar, folyóirat cikk, A	1069 magyar KKV, bináris logisztikus regresszióelemzés	az új/továbbfejlesztett termék/szolgáltatás árbevételen belüli arányának összefüggései a KKV erőforrásokkal és képességekkel	a közvetett tényezők közül a gazdasági és innovációs együttműködések száma és a pénzügyi kimutatások/indikátorok alkalmazása gyakorolnak pozitív hatást; a közvetlen tényezők közül a

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
						termék/technológia kutatási-fejlesztési tevékenységei és a technológia újdonsága hatnak pozitívan
41	Lafuente et al. (2023)	2023	angol, folyóirat cikk, Q1	734 nemzetközi KKV (7 ország), többszintű regressziós modell	közös innovációs pályák értékelése a kollaboratív innovációs hálózatok vállalatai esetén	a legnagyobb innovációs hatékonyságú vállalatokra a vertikális innovációs hálózatok jellemzők, a kevésbé fejlett innovációs rendszerekben pedig az intézményi innovációs hálózatok; a digitalizáció elősegíti a hatékony közös (vertikális és horizontális) innováció pálya kialakulását
42	Moreno-Gómez et al. (2023)	2023	angol, folyóirat cikk, Q3	176 kolumbiai KKV, regresszióelemzés	KKV marketingstratégiák (marketingkommunikáció, marketinginnováció és/vagy egyediség) versenyképesség-összefüggéseinek elemzése	marketingstratégiák befolyásolják a KKV versenyképességet, megfontolandó a vezetők számára a kombinált marketingstratégiák alkalmazása
43	Hornyák et al. (2023)	2023	magyar, folyóirat cikk, A	958 nemzetközi KKV (8 ország), MANOVA	az online jelenlét és a KKV versenyképesség erőforrás- és képességteljesítmény-területeinek összefüggései	az alacsony versenyképességű KKV-k esetén a digitális átállást leginkább a marketing és a hazai piac fejlesztése segíti elő; a közepes versenyképességű KKV-k esetén az együttműködés, a nemzetköziesedés és a döntéshozatal, a magas versenyképességű KKV-k esetén pedig a marketing bírnak kiemelt jelentőséggel; az eredmények a különböző digitális érettségi szinten lévő vállalatok esetén eltérőek
44	Rideg, Szerb, et al. (2023)	2023	angol, folyóirat cikk, Q3	1243 magyar KKV, bináris logisztikus regresszióelemzés	KKV innovációs aktivitás, valamint az intellektuális tőke (és annak komponensei) közötti kapcsolatok vizsgálata	KKV innovációs aktivitás és az intellektuális tőke szignifikánsan és pozitívan függ össze; a komponensek közül elsősorban a kapcsolati tőke, másodsorban a strukturális tőke mutatott összefüggést szignifikánsan és pozitívan, a humán tőke komponens nem bizonyult szignifikánsnak

45	Szerb és Rideg (2023a)	2023	magyar, szakkönyv	összefoglaló könyv	a KKVVKK/GCP aktuális elméleti tudásának és empirikus elemzési tapasztalatainak összefoglalása a KKV versenyképesség rétegzetten összetett témaköreiben: 3 nagyobb témakör, 14 tartalmi fejezet, 15 szerző, 413 oldal	kisvállalati gazdaságtan (KKV-k helye, szerepe, jelentősége, KKV kutatás múltja és jelene, KKV versenyképesség, KKV alapítás és működtetés); KKV funkcionális ismeretek (KKV pénzügy és cash-flow, KKV marketing, KKV digitalizáció, KKV EEM, KKV stratégia és döntéshozatal); speciális témák (KKV innováció, KKV nemzetköziesedés, Vállalkozói ismeretek, családi KKV-k)
46	Szerb et al. (2023)	2023	magyar, folyóirat cikk, A	1283 magyar KKV, leíró statisztikák,	Hornyák, 2019 (és Szerb et al., 2019) kompetencia- és intézményi	az intézményi változók jól korrelálnak az agglomeráció fejlettségi szintjével, az egyéni tényezőkkel azonban

Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
				esettanulmányos feldolgozás	versenyképességi indexére (KIVI) építkezve megvizsgálni a magyarországi városrégiók versenyképességét, valamint a KIVI alkalmazhatóságát a városrégiófejlesztésben példákon keresztül demonstrálni	hasonló kapcsolat nem mutatható ki (a versenyképesség környezeti tényezői és az összesített vállalati egyéni kompetenciák nem feltétlenül mozognak azonos pályán); a KIVI alkalmazásának empirikus demonstrálása három városrégió (Budapest, Pécs, Nyíregyháza) példáján
47	Rideg, Sipos, et al. (2023)	2023	magyar, folyóirat cikk, A	372 magyar családi KKV, klaszterelemzés	Moreno-Gómez – Lafuente, 2020 adaptálásával és Rideg et al., 2022a továbbépítésével a magyar családi KKVk erőforrás- és képességkonfigurációk kimutatása, a teljesítménykülönbségek vizsgálata	három klaszterképző változó (ROA, foglalkoztatotti létszám, cégkor) szerint négy klaszter létrehozatala bizonyult relevánsnak; a versenyképességet meghatározó tényezők köre a cégkor és a vállalati életciklus szerint jelentős mértékben eltérhet
48	Kiss et al. (2023)	2023	magyar, folyóirat cikk, A	100 nagykereskedő magyar KKV, DEA burkológörbe-elemzés	a KKV kompetenciák és a rövid távú pénzügyi hatékonyság közötti kapcsolat elemzése; hatékony KKV inputkombinációi hasonlóak-e?	a hatékony cégek versenyképessége rövid távon szignifikánsan alacsonyabb, a nem-hatékony cégeké magasabb (kompetenciafejlesztés csökkenő marginális hatékonysága); egy vagy néhány hatékony kompetenciakonfiguráció nem alakul ki

49	Szerb és Rideg (2023a)	2023	magyar, könyvfejezet	1243 magyar KKV, leíró statisztikai jellemzés, korrelációelemzés, klaszterelemzés	innovációk, innovációs együttműködések és versenyképességi kompetenciák bemutatása és elemzése (2016-2022 közötti időszak)	KKV innovációs aktivitás vállalati szintű és gazdaságpolitikai értékelése, javaslatok (abszorpciós képesség növelése, humán erőforrás fejlesztése, innovációs együttműködések elősegítése, külsős/nemzetközi szakértők bevonása, oktatás-tréning jelentősége, kiemelkedőknél nemzetköziesedés támogatása és hazai piac fejlesztése online jelenléttel, marketing erőfeszítésekkel)
50	Ásványi et al. (2023)	2023	magyar, folyóirat cikk, B	620 magyar KKV, függetlenségpróba vizsgálat	alkalmazottakkal kapcsolatban felmerülő problémák elemzése (Covid-19 előtti és utáni állapot összevetésével), lehetséges HR megoldások megfogalmazása	vezetők szerint az alacsony alkalmazotti munkamorál és munkaintenzitás a Covid óta fokozódó problémát jelentenek, kezelni az egymáshoz horizontálisan illeszkedő, egymást erősítő és kiegészítő elemek (személyzetfejlesztés, bérezés, ösztönzési rendszer) célzott alkalmazásával lehet
51	Pérez-Orozco et al. (2024)	2024	angol, folyóirat cikk, Q1	205 costa-rica-i KKV, kétlépcsős regresszióelemzés	a marketingmenedzsment hogyan közvetít az online jelenlét és a termékinnováció közötti kapcsolatot	a közvetítő hatás kimutatható: az online jelenlét erőforrásaihoz és képességeihez kiegészítő szervezeti képességek szükségesek a marketingmenedzsmentben ahhoz, hogy fokozzák a termékinnovációt
Sorsz.	**Hivatkozás**	**Év**	**Nyelv, Típus, Kategória**	**Minta**	**Cél**	**Fő eredmények**
52	Muhammad (2023)	2024	angol, doktori értekezés (magyarországi megjelenésű)	531 nemzetközi KKV (3 ország), CB-SEM és ehhez kapcsolódó sokrétű elemzés	a vállalatirányítási gyakorlatok KKV-k versenyképességére, megkülönböztető kompetenciákra és vállalatteljesítményre gyakorolt hatásainak elemzése	a jobb vállalatirányítási gyakorlatok közvetlen és pozitív hatással vannak a KKV-k teljesítményére, versenyképességére és megkülönböztető kompetenciái
53	Kövi-Varga et al. (2024)	2024	angol, folyóirat cikk, Q2	738 magyar KKV, bináris logisztikus regresszióelemzés	családi és nem-családi különbségek azonosítása a KKV erőforrásokban és képességekben, valamint a Rideg, 2018 szerinti módszerrel kvantifikált pénzügyi teljesítményben	családi KKV-k: alacsonyabb a versenyképességük, helyi piaci résekre koncentrálnak, magasabb a cégkor, magasabb a hosszú távú pénzügyi teljesítmény, alacsonyabb az innovációs intenzitás, kevésbé szervezettek az adminisztratív eljárások

54	Sipos et al. (2024)	2024	angol, folyóirat cikk, Q1	784 nemzetközi KKV (8 ország), OLS többszörös lineáris regresszió elemzés	KKV erőforrások és képességek, valamint a döntéshozatali információforrások összefüggéseinek elemzése	döntéshozatalhoz felhasznált információk mértéke pozitívan hat a versenyintenzitás, a hálózatépítés és a formális-informális kapcsolatok megléte, a magasabb szintű innovációs tevékenység és az összetettebb javadalmazási rendszer; döntéshozatalhoz felhasznált információk és a marketinggyakorlat közötti pozitív kapcsolat csak részben kimutatott